

หัวข้อวิทยานิพนธ์ พัฒนาการของชุมชนโบราณและการตั้งถิ่นฐานในบริเวณลุ่มแม่น้ำชีตอนบน
 ชื่อนักศึกษา นายชลิท ชัยครรชิต
 สาขาวิชา มานุษยวิทยา
 ภาควิชา มานุษยวิทยา
 ปีการศึกษา 2532

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาพัฒนาการของชุมชนโบราณและการตั้งถิ่นฐานในบริเวณลุ่มแม่น้ำชีตอนบนในเขตพื้นที่แม่น้ำพรม แม่น้ำพอง แม่น้ำเชิญ และบางส่วนของแม่น้ำชี ด้วยวิธีการศึกษาทางโบราณคดีทางการตั้งถิ่นฐาน จากหลักฐานโบราณวัตถุและการศึกษาทางชาติพันธุ์โบราณคดีเพื่อให้เข้าใจถึงสภาพแวดล้อมของการตั้งถิ่นฐาน ตลอดจนพัฒนาการทางสังคมและวัฒนธรรมในอดีต

จากการศึกษาพบว่า ชุมชนตั้งถิ่นฐานอย่างถาวรกระจายอยู่ในบริเวณนี้เป็นจำนวนมาก ในสภาพแวดล้อมของป่า ที่มีแหล่งน้ำ และทรัพยากรที่อุดมสมบูรณ์ ชุมชนเหล่านี้ดำรงชีพด้วยการเกษตรกรรมและพึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติแวดล้อม ขณะเดียวกันก็มีการติดต่อกับชุมชนภายนอกอย่างกว้างขวาง การตั้งถิ่นฐานของชุมชนกระจายอยู่ในพื้นที่ 3 บริเวณที่ต่างระดับกัน คือพื้นที่ราบเชิงเขา พื้นที่ราบลุ่ม และพื้นที่ราบลุ่มน้ำท่วมถึง โดยเฉพาะพื้นที่ราบลุ่มน้ำท่วมถึงมีชุมชนตั้งถิ่นฐานอยู่อย่างหนาแน่น

ชุมชนโบราณมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่องตั้งแต่การตั้งถิ่นฐานระยะแรกราวช่วงสมัยก่อนประวัติศาสตร์ตอนปลายหรือต้นพุทธศักราชจนกระทั่งถึงช่วงระยะการรับวัฒนธรรมพุทธศาสนาและศาสนาพราหมณ์จากภายนอกราวพุทธศตวรรษที่ 12-18 ซึ่งชุมชนได้กระจายตัวออกไปอย่างกว้างขวางในบริเวณพื้นที่ราบลุ่มน้ำท่วมถึงและพื้นที่ราบลุ่ม ชุมชนเหล่านี้ได้พัฒนาการเข้าสู่ระบบชุมชนแบบมีศูนย์กลาง ส่วนบริเวณพื้นที่ราบเชิงเขานั้น พัฒนาการของชุมชนในระบบดังกล่าวไม่ปรากฏหลักฐานชัดเจน ทั้งนี้อาจเนื่องจากชุมชนบริเวณพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำท่วมถึงและพื้นที่ราบลุ่มเป็นบริเวณที่มีการติดต่อกับวัฒนธรรมภายนอกได้อย่างสะดวกและต่อเนื่อง

Thesis Title The Development of Ancient Communities and
 their Settlements in the Upper Chi Valley.
Name Chalit Chaikanchit
Concentration Anthropology
Department Anthropology
Academic Year 1989

ABSTRACT

The purpose of this thesis is to study the development of ancient settlement in the upper Chi Valley. The area under study is consisting of the basins drained by three main tributarie of the Chi river namely Prom, Phong and Choen

The study reveals that there were many sedentary settlements in this river basin of which the inhabitants made their living in three ecological niches namely pied mond, low terrace and flood plain. Among them the settlements in the flood plain were the most condense.

These ancient settlement had gradually under gone technology and cultural change sometimes from the late prehistoric period i.e. around the 5th century B.C. With the advent of Buddhism and Hinduism from the 7th Century A.D. Settlements in the low terrace and flood plain were wide spread and developed in to the central place system i.e. relationship between settlements and the

central communities. This is because these area would easily
contact culturaly and communaly with the outside.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้ สำเร็จลงได้ด้วยความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รองศาสตราจารย์ ศรีศักดิ์ วัลลิโภดม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นิวัฒน์ ฉิมพาลี หัวหน้าภาควิชามานุษยวิทยา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปรานี วงษ์เทศ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดอกเตอร์ พรชัย สุจิตต์ ศาสตราจารย์ด็กลาส ดี แอนเดอร์สัน คณาจารย์ภาควิชามานุษยวิทยาทุกท่านที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัย จนสามารถเขียนงานวิทยานิพนธ์นี้ได้ที่สุด

ขอขอบคุณ อาจารย์ปฐมฤกษ์ เกตุทัต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ผู้ให้ข้อเสนอแนะ และวิจารณ์โครงร่างวิทยานิพนธ์ ตลอดจนนักศึกษาระดับปริญญาโท ภาควิชามานุษยวิทยา ทุกท่าน ที่ให้คำแนะนำ และเป็นกำลังใจด้วยดีเสมอมา